

99. møde.

Torsdag den 29. april kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om yderligere forlængelse af lov om en dansk besættelsesstyrke i udlandet har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om undladelse af at foretage opkrævning af de i loven om ordning af afløbsforholdene ved Ringkøbing fjord m. m. omhandlede lods-ejerbidrag har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om til-læg til lov nr. 431 af 17. december 1952 om „Nordisk Mineselskab A/S“ har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ungdomsundervisning m. v. (ungdomsskoler, aftenskoler, fortsættelsesklasser, efterskoler, landbrugsfaglige skoler, brevs skoler, fritidsforanstaltninger) har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlemmer af folketinget Aksel Larsen, Ragnhild Andersen, Fuglsang, Alfred Jensen, Alvilda Larsen, Lynnerup Nielsen, Petra Petersen og Ingmar Wagner har med-delt mig, at de ønsker her i tinget at stille følgende forespørgsel til udenrigsministe-ren:

Hvilke meddelelser kan udenrigsmini-steren give folketinget om regeringens stilling til spørgsmålet om brintbomben og spørgsmålet om Indokina?

I skrivelse af gårds dato anmoder finans-ministeren om, at der af folketinget fore-tages valg blandt dets medlemmer af 4 medlemmer af Kongeriget Danmarks Hy-potekbanks bestyrelse for tiden fra 13. april 1954 til 31. marts 1960.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 1 medlem til ligningsrådet.

(Jfr. tidenden, sp. 4975).

Valgt blev: *Jørgen Jørgensen (Ullerup).*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 1 medlem til toldrådet.

(Jfr. tidenden, sp. 4952).

Valgt blev: *Harald Nielsen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 1 medlem til det i § 2, stk. 2, i lov nr. 235 af 27. maj 1950 om anvendelse af modværdien af de i henhold til Det europæiske Genopbygningsprogram modtagne gaveydelse omhandlede udvalg.

(Jfr. tidenden, sp. 4975).

Valgt blev: *Foged.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 2 medlemmer til jernbanerådet.

(Jfr. tidenden, sp. 4975).

Valgt blev: *Horn og fhv. landstingsmand Dose.*

Den følgende sag på dagsordenen var:

Tredie behandling af forslag til lov for Grønland om ægteskabs indgåelse og opløsning.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 4887; udvalgets tillægsbetænkning findes i tillæg B. sp. 591).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag fore-tages den under punkt 6 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Tredie behandling af forslag til lov om til-føjelser til lov om rettens pleje i Grønland. (Ægteskabssager).

(Anden behandling findes i tidenden sp. 4887; udvalgets tillægsbetænkning findes i tillæg B. sp. 591).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagene sattes til forhandling.

Ordføreren (Edel Sawnte): Udvalget indstiller enstemmigt lovforslagene til vedtagelse i den foreliggende form.

Under behandlingen i udvalget mellem anden og tredje behandling fik vi oplyst, at ordet „overøvrighed“ godt kan oversættes til grønlandsk, men vi fik samtidig tilsagn om, at det vil blive oversat til „landshøvding“, således at de bemærkninger, jeg gjorde ved anden behandling, stadig står ved magt.

Frederik Lyng: Jeg vil på ingen måde gøre forsøg på her fra talerstolen at fortælle om udviklingen vedrørende ægteskabsforholdene i Grønland gennem tiderne og op til vore dage. Jeg vil blot, da der nu endelig foreligger „Forslag til lov for Grønland om ægteskabs indgåelse og opløsning“ som det allerførste af den art, som en af de to grønlandske repræsentanter her i det høje ting og på det grønlandske landsråds vegne tillade mig at anbefale lovforslaget, som det nu foreligger, til enstemmig vedtagelse.

Jeg vil i denne forbindelse nøjes med antydningssvis at oplyse, at forholdene i Grønland i de senere år har nødvendiggjort lovforslagets tilblivelse, således at loven også kom til at omfatte og få virkning for den almindelige grønlandske borger i selve Grønland. Dette ønske er fremsat fra flere sider indenfor den grønlandske befolkning allerede for flere år siden, ikke så meget med henblik på indgåelse af ægteskab, hvor forholdet sikkert er nogenlunde det samme i Grønland som andre steder, som med henblik på ægteskabs opløsning, som navnlig i de seneste år var blevet et alvorligt problem også i Grønland. Det var bl. a. derfor, man fra privat side i Grønland, oven i købet telegrafisk, anmodede den i Danmark sidst arbejdende Grønlandskommission i årene 1948—50 om at tage sagen op til drøftelse under forhandlingerne, idet det ikke lænere var en sjældenhed deroppe, at ægtefæller forlod hinanden og levede hver for sig, men på grund af, at man ingen skrevne lovregler havde, hvorefter man kunne gribe ind overfor sådanne tilfælde, kunne man intet foretage sig udover at pålægge den

mandlige ægtefælle at bidrage til hustruens eller børnenes underhold. De senere års udvikling på dette område har medført, at den almindelige jævne grønlander i Grønland ligefrem er blevet tilskuere til, at visse embedsmænd og funktionærer i Grønland har forladt deres ægtefæller, og selv blandt de dansk-grønlandske ægteskaber er der i de seneste år ikke sjældent sket ægteskabsopløsninger. Nogle grønlandere, gift med danske mænd, er blevet fraskilt, og i nogle tilfælde har de måttet rejse tilbage til Grønland. Om disse sager i hvert enkelt tilfælde er blevet behandlet tilfredsstillende for begge parter af myndighederne, er vist meget tvivlsomt. Det er også sket, at unge grønlandere, gift med danske kvinder her nede, er blevet skilt, og i enkelte tilfælde er mændene rejst tilbage til Grønland. I begge de sidst omtalte tilfælde stod de pågældende ægtefæller ifølge den formentlig i dag forældede lovbestemmelse under dansk ret og kunne altså få skilsmisse ifølge dansk lovgivning. Det er så blot at håbe, at disse skilsmissesager havde været behandlet efter de danske regler.

Nu, efter at Grønland er blevet indlemmet i det danske rige, må det anses for en pligt for de lovlige myndigheder indenfor den grønlandske administration og for det høje folketing at arbejde henimod gradvis indførelse af ensartede regler for rigets to befolkninger, hvor det er muligt og gennemførligt, bl. a. således at man ikke vedblivende taler om „dansk ret“ og „grønlandsk ret“ i selve Grønland, og vi må da gøre, hvad vi kan for at udjævne den store forskel, der gøres på de i Grønland bosiddende befolkninger.

Man må så håbe, at den ægteskabslov for Grønland, hvortil der her foreligger et forslag, som vi alle ønsker må blive vedtaget i dette høje ting, vil virke tilfredsstillende for alle parter i Grønland; det bliver den første lovhjemmel, hvad angår ægteskabs indgåelse og opløsning i Grønland, og det vil bøde på den i de seneste år tiltagende, meget uheldige udvikling hos visse landsmænd i Grønland, medens andre i landet bosiddende er udelukket fra at opnå skilsmisse. Vi håber dog selvfølgelig ikke, at vore landsmænd i Grønland skal få den opfattelse, at man vil kunne opløse sit ægteskab, blot fordi man ligefrem er blevet

[Frederik Lyng.]

ked af hinanden; nej, så vidt er det da heldigvis ikke kommet hos den almindelige, jævne grønlænder:

Det bliver imidlertid rart nu at få en lov i Grønland også på dette område.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag til lov for Grønland om ægteskabs indgåelse og opløsning

vedtoges enstemmigt med 123 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om tilføjelser til lov om retens pleje i Grønland. (Ægteskabssager)

vedtoges enstemmigt med 125 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i dag kl. 13⁴⁵ med følgende dagsorden:

Meddelelse fra formanden.

Mødet hævet kl. 13⁴⁵.

100. møde.

Torsdag den 29. april kl. 13⁴⁵.

Den eneste sag på dagsordenen var:

Meddelelse fra formanden.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om afgift af benzin har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om beskatning af frugtplantager har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

I skrivelse af dags dato meddeler økonomi- og arbejdsministeren, at han ønsker her i tinget mundtligt at fremsætte:

Forslag til lov om afgørelse af den mellem Andels- og Privatslagteriernes Arbejdsgiverforeninger og Dansk Slagteriarbejderforbund bestående uoverensstemmelse.

Jeg giver ordet til den højtærede økonomi- og arbejdsminister, for at han kan fremsætte det anmeldte lovforslag.

Økonomi- og arbejdsministeren (Krag): Jeg har herved den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om afgørelse af den mellem Andels- og Privatslagteriernes Arbejdsgiverforeninger og Dansk Slagteriarbejderforbund bestående uoverensstemmelse.*

Lovforslaget går ud på at lovfæste det mæglingsforslag, som i denne sag er stillet af forligsmanden og anbefalet såvel af slagteriarbejdernes som af slagteriernes tillidsmænd, men ved urafstemning forkastet af slagteriarbejderne. Efter de for mig foreliggende oplysninger har afstemningsresultatet været det, at arbejdsgiverne har vedtaget det fremsatte mæglingsforslag med 87 stemmer mod 8, medens slagteriarbejderforbundets medlemmer har forkastet forslaget med 3 056 stemmer mod 2 482.

Ved den foreslåede lovfæstelse vil mæglingsforslaget få samme gyldighed og samme retsvirkning som en overenskomst vedtaget og indgået af parterne selv.

Det er ikke med glæde, at regeringen har set sig nødsaget til at fremsætte dette lovforslag, men efter vor oppattelse står der så store interesser på spil for samfundet, at det ikke vil være forsvarligt at undlade at forhindre den truende konflikt i at komme til udbrud.

Jeg skal hermed anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Formanden: Eksemplarer af det nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Jeg gør opmærksom på, at det er min agt at søge tingets tilladelse til at lade lovforslaget gennemgå de nødvendige behandlinger i dag.

Der er ikke mere at foretage i dette møde.